

Неявка в судове засідання: саботаж прокурора або процесуальна диверсія адвоката

Сторони: обвинувачення та захисту мають рівні права на збирання та подання до суду речей, документів, інших доказів, клопотань, скарг, а також на реалізацію інших процесуальних права, передбачених КПК (ч. 2 ст. 22 КПК).

Вищезазначений підхід є спробою реалізації принципу змагальності у кримінальному процесі. При цьому на суд покладається обов'язок, зберігаючи об'єктивність та неупередженість, створити необхідні

умови реалізації сторонами їхніх процесуальних прав та виконання процесуальних обов'язків (ч. 6 ст. 22 КПК).

Проте, хоча участь і адвоката, і прокурора є засобом досягнення єдиної мети – встановлення об'єктивної істини та забезпечення прийняття справедливого рішення, вони переслідують різні інтереси. Як наслідок, сторони можуть зловживати, перевищувати свої повноваження або свідомо неналежно виконувати свої обов'язки.

Одним з таких засобів є зрив судових засідань через неприбуття сторони.

Мав місце випадок, коли підставою для скарги в КДКА стала систематична неявка адвоката (9 разів) у судові засідання. Адвокатом на підтвердження поважності причин неявки надано суду копії довідок, що підтверджували перебування його на прийомі у лікаря, проте прокурор заперечував поважність такої неявки через те, що на його думку саме по собі перебування на прийомі у лікарні не є підтвердженням хворобливого стану і не може вважатися поважною причиною неприбуття у судове засідання.

В свою чергу, у справі щодо Харківського міського голови Геннадія Кернеса та двох його охоронців, у період з 2 липня по 10 серпня 2015 року у справі Кернеса, прокурор також неодноразово (поспіль 7 разів) не з'являвся до суду, що стало підставою для висновку, що такі дії слід розцінювати як фактичну відмову від обвинувачення. Проте, в свою чергу прокуратура пояснювала вищезазначені факти неявки перебуванням процесуального керівника на лікарняному, що стало підставою для відмови у притягненні його до дисциплінарної відповідальності.

Ухвалою ВАКС від 14.07.2022 порушувалося питання про притягнення до дисциплінарної відповідальності адвоката через те, що адвокат не з'явився в судове засідання без поважної причини, незважаючи на подане клопотання про неможливість прийняття у ньому участі через перебування в запланованій відпустці.

Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури, відмовляючи у задоволенні скарги ВАКС констатувала, що: 1) адвокат завчасно (за два місяці) попередив суд про дати перебування у відпустці; 2) заздалегідь погоджений

графік не передбачав судове засідання у зазначений день; 3) про дату судового засідання адвоката повідомили за 6 днів до початку заздалегідь запланованої відпустки за межами України.

З урахуванням цього, доводи суддів ВАКС про те, що адвокат був зобов'язаний скасувати чи перенести заплановану відпустку визнано безпідставними, оскільки право на відпочинок адвоката гарантовано ст. 45 Конституцією України.

<https://advokatpost.com/vkdka-zalyshyla-bez-zadovolennia.../>

Отже, ключовим залишається забезпечення балансу інтересів учасників кримінального провадження та прийняття рішення у справі з дотриманням розумних строків.

Проте, неявка в судове засідання продовжує залишатися ефективним засобом для прокурорів відтермінування винесення виправдувального вироку чи закриття кримінального провадження, а для сторони захисту - уникнення клієнтом кримінальної відповідальності через неможливість доведення прокурором вини особи (неявка свідків та потерпілих після надцятого відкладення слухання справи) або закриття провадження за давністю строків притягнення до кримінальної відповідальності і ефективні засоби для подолання такого засобу досягнення сторонами своєї мети у кримінальному процесуальному законодавстві відсутні.

Ф. Добровольський, студент КНУ ім. Тараса Шевченка

К. Семенець, магістр КНУ ім. Тараса Шевченка

для Науково-дослідного інституту проблем досудового розслідування

[#адвокат](#)

[#прокурор](#)

[#зловживання правами](#)

[#судовий розгляд](#)